

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:981

av Kenneth G Forslund (S)

Inför enbart kostnadseffektiva och verkningsfulla regler i tobakslagstiftningen

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om exponeringsförbud och förbud mot smakmärkning på förpackningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I februari 2016 presenterade Göran Lundahl sin utredning SOU 2016:14 en översyn av tobakslagen på uppdrag av folkhälsominister Gabriel Wikström. Utredningen innehåller flera bra förslag, bland annat inrättande av tillståndsplikt för tobaksförsäljning och ett utvidgat rökförbud på vissa allmänna platser.

Rökningens skadeverkningar är väl dokumenterade. Det är också konstaterat att cigaretter är betydligt farligare än snus. Trots att tobakskonsumtionen ungefär uppgår till densamma som på EU-nivå har Sverige lägst dödlighet i tobaksrelaterade sjukdomar.

Nyligen implementerades tobaksproduktdirektivet i svensk lagstiftning, vilket för snus bland annat medförde dubbla varningstexter med en skärpt lydelse samt förbud mot att ange nikotinhalt på förpackningar.

I utredningen som nämns ovan finns även förslag om att införa exponeringsförbud mot snus i butik och förbud för tillverkare att ange smak på dosor.

Ett exponeringsförbud innebär i praktiken att många näringsidkare behöver bygga om sina lokaler för att tillgodose en ny lagstiftning. Ombyggnationer riskerar att bli

dyra, vilket kan påverka lönsamheten i framförallt mindre butiker i glesbygd. Ett exponeringsförbud kan därmed potentiellt resultera i sämre service och eventuella uppsägningar av butiksanställda. Dessa glesbygdsbutiker fyller inte sällan andra funktioner än att bara erbjuda försäljning av livsmedel, exempelvis posthantering, ombud för Systembolaget eller spelombud. Den sedan tidigare lagstadgade åldersgränsen och kontroll av ålder kombinerat med införandet av tillståndsplikt för tobaksförsäljning är troligtvis långt mycket mer effektiv och definitivt mer kostnadseffektiv.

I ovan nämnda utredning antas att unga föredrar smaksatt snus vilket är motivet till förslaget om förbud mot att ange smak på dosan och förpackningar. Även om syftet är behjärtansvärt riskerar ett sådant ingrepp enbart att bidra till en mer komplicerad arbetssituation för butiksanställda. Ansvar för förpackning, innehåll och produktens egenskaper bör vila på tillverkarna och inte öka kraven på butikernas personal. För konsumenterna blir det också svårare att orientera sig bland olika produkter.

I väntan på en proposition om en ny tobakslag vore det önskvärt med en analys av vilka konsekvenser förslagen i SOU 2016:14 kommer att få på andra än tobakskonsumenter. Även om målet om minskat tobaksbruk är centralt i sammanhanget bör en negativ inverkan på näringsverksamhet och anställda vara så minimal som möjligt. Det måste också analyseras om de föreslagna åtgärderna över huvud taget har den avsedda effekten.

Kenneth G Forslund (S)